

Preken

Uitgave van de Opstandings- en Detakerk

27 mei 2012 – Pinksteren!

Ruth 1

Handelingen 2:1-24

“Ja” zeggen, God weet waartegen.

Ds. J. Zuurmond

Gemeente van onze Heer, Jezus Messias,

Laten we beginnen met een klein lesje catechisatie. Er zijn bepaalde dingen die je eigenlijk móet weten als je het boekje Ruth leest. Wat is het laatste woord van het boekje Ruth? Het laatste woord is ‘David’, de naam ‘David’. Daar is dit boekje dus op uit. Het is een heel gewoon boekje, over heel gewone mensen, in een heel gewoon leven met alle ups en downs die een mensenleven kent... maar dat heel gewone boekje eindigt dus met een buitengewone naam: ‘David’. Om een lang verhaal kort te sluiten: dat is dus de boodschap van het hele boek Ruth – dat het gewone leven ergens op uit is – dat in het heel gewone leven een buitengewone belofte schuilt: David... de Grote Koning van Israël, de Gezalfde Koning van Israël, de Messias van Israël – want Messias betekent ‘gezalfde’ – David, de verre voorvader van David’s Zoon, lang verwacht in een stille nacht, Jezus Messias. Het boekje Ruth is een Messiaans boekje. In boekje Ruth gaat het over de Messiaanse belofte, de belofte dat de Hemel zich wil verbinden met onze Aarde, dat de hemel ons mensen niet alleen laat. En het aardige is juist dat dat helemaal niet met vrome, grote woorden gebeurt. Maar dat die belofte juist schuilt in het hele kleine. Twee mensen die het in het leven bepaald niet meezit. Maar die dwars door alle etnische en culturele grenzen trouw zijn aan elkaar: Ik kan jou niet loslaten, schoonmoeder Noömi. En zo gingen die beiden voortaan samen. En in dat kleine verhaal van mensentrouw schuilt het grote verhaal van Gods trouw.

Nog even door met de catechisatieles. Als je een beetje catechisatie hebt gehad dan ben je bij nader inzien natuurlijk helemaal niet verbaasd dat het laatste woord van het boekje de naam ‘David’ is. Dat volgt immers al uit de volgorde van de Bijbelboeken. Even repeteren: Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium – de vijf boeken van Mozes die samen het verhaal van de Uittocht vertellen. Dan volgt... Jozua, het boek van de Intocht. Dan volgt het boek Richteren... het boek over het prille leven in het land van Gods belofte. Dan dus ons boekje van vandaag, Ruth. En na het boekje Ruth volgt... 1Samuël. Het boek over de eerste koningen van Israël in het land van Gods Belofte. Het boek over de profeet Samuël, die de eerste koningen van Israël mag zalven, mag ‘messiassen’ (gezalfde!), zagezegd: de koningen Saul en... David, die de achterkleinzoon is van overgrootmoeder Ruth. Eigenlijk wist je het dus allang, dat boek op David uit was. De belofte van het boekje Ruth hoeft ons dus bij nader inzien niet te verbazen.

Maar... dan praten we wél over de Bijbelboeken in de volgorde van de ‘Christelijke Bijbel’. De volgorde van de Oudtestamentische Bijbelboeken is in de ‘Joodse Bijbel’ net even anders. In Hebreeuwse Bijbel staat het boekje Ruth namelijk helemaal niet min of meer vóór in de Bijbel, maar juist achterin. En daar, aan het eind van het oorspronkelijke Oude Testament, daar stonden de verhalen over het leven. Daar staan in de oude joodse Bijbel de

Psalmen, die vertellen hoe mensen bidden en zingen tot God. Daar staat het boek Job, dat vertelt hoe het geloof aangevochten kan raken. Daar staat een boek als Hooglied, dat vertelt hoe mensen kunnen liefhebben. 'Hoe lééf je nu eigenlijk met Gods Woord' - dát is de vraag die aan het eind van het oorspronkelijke OT centraal staat; Hoe lééf je in het héél gewone mensenleven met Gods Woord?

En daar tussen, tussen die boeken over het gewone leven, over hoe mensen leven met Gods Woord... daar tussen in stond dus oorspronkelijk ook dat boekje Ruth. En het is niet voor niets dáár neergezet. De boodschap van die indeling is duidelijk: Denk nu niet dat dit verhaal over de historie gaat. Over de voorgeschiedenis van Koning David of zo. Denk nu niet dat dit verhaal gaat over 'toen'. Nee, het gaat over 'nu'. Over elke levensdag van heel gewone mensen - als Patrick, als Ineke, als Miranda, als Fred – als jij, als ik.

Dat is dus wat je eigenlijk moet weten als je het boekje Ruth gaat lezen. Je moet weten van de belofte. Én je moet heel goed weten van het gewone, zo gewoon als jij en ik – het alledaagse, zo alledaags als nu, vandaag. Dat zijn dingen die je weten moet... die je weten mag als je Ruth hoort zeggen tegen Noömi: "Waar u gaat, zal ik gaan, waar u slaapt, zal ik slapen; uw volk is mijn volk en uw God is mijn God".

Prachtige woorden. Daarmee stijgt Ruth boven zichzelf uit. Zoals mensen misschien wel altijd boven zichzelf uitstijgen als ze trouw beloven. Als ze trouw zijn. De woorden van Ruth zijn eigenlijk te groot voor een mens. De Pinksterwoorden van Petrus zijn eigenlijk te groot voor een mens. De woorden van Patrick straks zijn eigenlijk te groot voor een mens. Zo ook de woorden van Fred, van Ineke, van Miranda. Maar soms gebeurt het..., geschiedt het zouden oudere Bijbelvertalingen zeggen... "en het geschiedde" – met die formulering begint eigenlijk het boekje Ruth, al zie je dat in onze nieuwe vertaling niet meer. En met die formulering begint ook het Evangelie van Lukas... en het geschiedde... Dat is Bijbelse rijm, die je helaas in onze vertaling niet terug kunt vinden. Maar genoeg catechisatie nu! Soms *geschiedt* het dus dat mensen boven zichzelf uitstijgen... midden in het gewone leven boven het gewone uitstijgen... omdat ze niet anders kunnen. Dat ze een 'ja' uitspreken, God weet precies waartegen, maar zijzelf weten het op dat moment écht niet... Maar ze weten wel dat ze niet 'nee' meer kunnen zeggen. Ze weten zich geroepen, God weet precies waardoor. En precies dat maakt die roep zo onontkoombaar.

Hier in ons midden is Patrick. Hij kan niet anders dan vandaag 'ja' zeggen. En hij wil ons graag vertellen waarom.

"Ik zat voordat ik de beslissing nam om belijdenis te doen in het doolhof. Ik dacht; welke kant moet ik op? Waar zit ik het lekkerst in mijn vel? Ik zei eerst; ik doe dit jaar nog geen belijdenis, ik weet toch niet wat het inhoud en ik heb het geloof nog niet genoeg terug om er JA tegen te zeggen. Totdat wij met het groepje; Toppers van Geloven, een film hebben gekeken wat uitbeeldde hoe een vader zijn zoon moest opofferen om een tig aantal mensen door te laten kunnen laten leven. Dit beeldde uit hoe God zijn zoon moest geven om de rest van de mensheid door te kunnen laten leven. Toen ik dit heb gezien, zei ik tegen Hanneke Siebert, wij moeten praten over de belijdenis. Ik denk, nee ik weet, dat ik nu belijdenis kan doen. En nu sta ik hier, en ik zeg JA tegen het geloof. Hij heeft voor mij gekozen, dus waarom ik niet voor hem."

"Uw volk is mijn volk, en uw God is mijn God". Ruth, de Moabitische, één uit de heidense volken rondom Israël, waagt het met de God van Israël. Nee, preciezer... ze waagt het zelfs met Israël, met het volk. Uw volk is mijn volk. Er is nooit geloof zonder iets van 'een volk' dat dat geloof in mij wekt en voedt. Ik weet het ook wel, de kerk, het volk Gods onderweg, dat

zijn wij dus, wel, zo heel best is het niet met ons gesteld, er mankeert van alles aan... breek me de *mond* niet open, zou ik haast zeggen... Heel gewoon is het allemaal in de kerk, niets menselijks is de kerk vreemd... Maar aangevuurd door Patrick, door Fred, door Miranda, door Ineke, aangevuurd door een goede collega die op een steenworp afstand van hier na vele intense jaren afscheid van ons neemt als gemeentepredikant, aangevuurd door de geest die op een dag als deze voelbaar door de zaal waait, neem ik het vanmorgen toch graag op voor de kerk. Want in de kerk is mijn geloof gewekt, en wordt door alles heen, mijn geloof steeds weer gevoed. In de kerk leeft, door alles heen, in ons zingen, in ons lezen, in ons bidden, toch dat aloude visioen, dat Messiaanse visioen, van een wereld in vrede, mensen die leven in gerechtigheid, een goddelijke schepping waarin mensenleven tot zijn recht komt. En dat grote verhaal heeft alles, álles, te maken met mijn, met jouw, met ons kleine leventje. Soms mag je dat, even, zien, voelen, merken, als een windvlaag die de zaal even vult. En dan kan je, net als Ruth, niet anders dan 'Ja' zeggen. En God weet waartegen.

Amen